

تحلیل گزارش اخیر شورای برآوردهای امنیت ملی (NIE) آمریکا

گفتگوی دکتر ابراهیم یزدی با خبرنگار آفتاب

۱۳۸۶/۹/۲۰

انتشار گزارش شورای ملی اطلاعات آمریکا درباره سیر فعالیت‌های هسته‌ای ایران واکنش‌های زیادی را در داخل و خارج کشور برانگیخت.

مقامات ایران این گزارش را یک پیروزی بزرگ برای ایران می‌دانند چنانچه محمود احمدی‌نژاد در ادامه سفرهای استانی خود در ایلام گزارش سازمان‌های اطلاعاتی آمریکا را «پیروزی بزرگ» برای ایران توصیف کرد. از سوی دیگر مقامات غربی این گزارش را دلیلی قاطع برای ادامه فشارهای بین‌المللی به ایران می‌دانند. چرا که آنها بر این باورند که اگر چه ایران تولید سلاح هسته‌ای را چهار سال قبل یعنی در سال ۲۰۰۳ متوقف کرده، اما این اقدام به دلیل فشارهای جهانی صورت گرفته است و بر همین مبنا باید راه صدور قطعنامه سوم در قبال فعالیت‌های هسته‌ای ایران ادامه یابد.

«ابراهیم یزدی» وزیر خارجه دولت موقت در تحلیل این گزارش می‌گوید: انتشار گزارش شورای ملی اطلاعات آمریکا جالب و حاوی نکات مهمی است اما مهم‌تر از انتشار این گزارش بررسی انگیزه انتشار آن است. دکتر یزدی در گفت‌وگو با خبرنگار سیاسی آفتاب گفت: اگر سازمان‌های اطلاعاتی آمریکا به این جمع‌بندی رسیده‌اند که ایران در سال ۲۰۰۳ برنامه تولید سلاح هسته‌ای را متوقف کرده است، چرا آن را اکنون منتشر می‌کنند و با انتشار این گزارش به دنبال چه هدفی هستند؟

به اعتقاد وی، این مسأله‌ای است که کمتر به آن توجه شده و واقعیت این است که در پاسخ به این سوال تنها می‌توان گمانه‌زنی کرد زیرا مطلب روشن نیست.

وی افزود: یکی از سازمان‌های امنیتی امضاء کننده این بیانیه CIA آمریکاست. CIA آمریکا مستقیماً زیر نظر شورای امنیت ملی آمریکا قرار دارد که آن نیز تحت کنترل و مدیریت رییس‌جمهور آمریکاست. بنابراین، این سوال همچنان باقی است که چرا این گزارش را منتشر کردند.

وی اضافه کرد: نکته بعدی مسأله آن است که سازمان‌های اطلاعاتی بگویند تا چه اندازه کارایی دارند. اطلاعاتی در دسترس آنان هست که می‌توانند قضاوت کنند که آیا ایران به دنبال تولید سلاح هسته‌ای هست یا خیر.

وی تصریح کرد: این گزارش می‌گوید سازمان‌های اطلاعاتی آمریکا شواهدی در دست داشته و دارند که ایران دنبال تولید سلاح‌های هسته‌ای تا سال ۲۰۰۳ بوده است. بنابراین، این گزارش می‌تواند اصرار آمریکا را در مخالفت با غنی‌سازی اورانیوم توجیه کند چرا که می‌گوید ایران به دنبال این سلاح‌ها بوده است. البته این گزارش هیچ نوع شواهدی در راستای اثبات ادعای خود منتشر نکرده است.

دکتر یزدی اظهار داشت: آنچه که به طور غیرمستقیم گفته شده است این است که آمریکایی‌ها فهرست نسبتاً کاملی از تجهیزات و لوازم خریداری شده توسط ایران از کشورهای مختلف برای مراکز هسته‌ای خود دارند و براساس نوع

ماشین‌آلات و وسایلی که خریداری شده است حدس و گمان آنان این است که این وسایل چون اختصاصاً کارکرد تولید سلاح هسته‌ای دارند، آنها چنین جمع‌بندی کرده‌اند.

ابراهیم یزدی در ادامه خاطرنشان کرد: وجه دیگر گزارش این است که ایران آن برنامه‌ها را در سال ۲۰۰۳ یعنی در دوره ریاست جمهوری خاتمی و دوره‌ای که حسن روحانی و تیم ایشان در ارتباط با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و اتحادیه اروپا قرار داشتند، متوقف کرده است.

وی بر این اساس افزود: در گزارش دستگاه‌های جاسوسی آمریکا تاکید شده که اگر ایران تولید سلاح هسته‌ای را متوقف کرده، به دلیل فشارهای بین‌المللی بوده است. پس اگر چنانچه جامعه بین‌المللی بخواهد که ایران را برای همیشه از ساخت سلاح‌های هسته‌ای منصرف کند، باید به فشارهای خود همچنان ادامه دهد، به خصوص که در این گزارش آمده است که ایران توانایی تکنولوژیک و دانش فنی برای ساخت سلاح هسته‌ای را تا سال ۲۰۱۰ داراست.

دکتر یزدی در ادامه با اشاره به گزارش چندی پیش البرادعی در خصوص فعالیت‌های هسته‌ای ایران گفت: گزارش البرادعی به رغم نکات مثبتی به نفع ایران، در دو مورد کلیدی کاملاً روشن است؛ مورد اول امتناع ایران از ادامه ساخت تجهیزات تولید آب سنگین، و حتی تصریح شده است دولت ایران به نمایندگان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اجازه بازدید از این تجهیزات را در اراک نداده است و به موجب این گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از طریق عکس‌های ماهواره‌ای در جریان ادامه ساختمان این تاسیسات است.

وی اضافه کرد: در پیشنهاد ۱+۵ به ایران نیز آمده بود که ایران از ادامه ساخت تجهیزات تولید آب سنگین صرف‌نظر کند و به ازای آن کشورهای اروپایی یک کارخانه کامل آب سبک را که صرفاً برای نیروگاه‌های هسته‌ای لازم است به ایران خواهند داد که ایران از پذیرش این پیشنهاد خودداری ورزیده است. بر همین اساس است که در قطعنامه‌های صادره شورای امنیت سازمان ملل متحد از ایران خواسته شده است که غنی‌سازی اورانیوم را متوقف سازد.

یزدی تصریح کرد: گزارش البرادعی با شفافیت بیان می‌کند که ایران از اجرای این قطعنامه‌های شورای امنیت امتناع کرده است. بنابراین، گزارش شورای ملی اطلاعات آمریکا در عین حال که می‌گوید ایران از سال ۲۰۰۳ برنامه تولید سلاح هسته‌ای را متوقف کرده اما تاکید دارد که ایران قادر است تا سال ۲۰۱۰ سلاح هسته‌ای بسازد.

دکتر یزدی افزود: گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هم این است که ایران به غنی‌سازی اورانیوم و تولید آب سنگین ادامه می‌دهد، پس نتیجه دیگری که از این گزارش می‌توان گرفت این که فشار بر ایران باید همچنان ادامه پیدا کند اما اینکه واکنش به این گزارش‌ها چیست؟ در آمریکا مخالفان برنامه‌ریزی جنگ علیه ایران از انتشار آن خوشحالند و آن را گامی مثبت تلقی کرده‌اند به طوری که آنان اکنون بر فشار خود به دولت بوش برای استفاده از ابزارهای دیپلماتیک افزوده‌اند.

وی ادامه داد: کشورهای اروپایی هم از این گزارش استقبال کرده‌اند و طبیعی است در ایران انتشار آن با استقبال روبرو شود به طوری که در معیارهای اقتصادی از جمله نرخ دلار تاثیر مثبت داشته است و موجب کاهش برابری نرخ ریال و دلار شده است.

وی با اشاره به ابراز خوشحالی احمدی‌نژاد از انتشار گزارش شورای ملی اطلاعات آمریکا گفت: احمدی‌نژاد در ابراز خوشحالی طبق رویه‌ای که دارد شتاب‌زده عمل کرده و یا بی‌جهت آن را بزرگنمایی کرده است.

دکتر یزدی تاکید کرد: چنین نیست که انتشار یک چنین گزارش امنیتی از جانب مقامات آمریکایی بزرگترین پیروزی ملت ایران در یک قرن اخیر باشد چرا که با هیچ تحلیل یا منطقی نمی‌توان آن را توجیه کرد.

وی اظهار داشت: با توجه به گزارش توقف برنامه‌های تولید سلاح هسته‌ای در سال ۲۰۰۳ در زمان ریاست جمهوری خاتمی اتفاق افتاده که امروز در این گزارش منعکس شده است، احمدی‌نژاد و همکارانش باید از خاتمی و تیم مذاکره کننده آن زمان قدردانی کنند نه اینکه آنان را مورد حمله قرار دهند.

وی اضافه کرد: نکته آخر اینکه فضای سیاسی مناسبات بین‌المللی متأثر از عوامل مختلف نوسان پیدا می‌کند. گاهی این نوسانات به نفع سیاست‌های کلان ملی کشورمان است و گاهی اوقات ممکن است در جهت مخالف و علیه منافع ملی ما باشد.

وزیر خارجه دولت موقت در پایان خاطرنشان کرد: یک دیپلماسی مبتنی بر فرزنگی ایجاب می‌کند در مواردی که تغییرات در مناسبات جهانی به نفع ایران بروز و ظهور پیدا کرده است با هنرمندی از آن در راستای کاهش تنش‌جات علیه ایران استفاده شود و در مواردی که حوادث یا تغییرات به زیان ایران است؛ از خود خویشتنداری نشان دهیم و پیامدهای زیانبار آن رویدادها را به حداقل برسانیم.